

Tittel: Det umulige?

Ingress: Nationalteatret avslutter Ibsenfestivalens åpningshelgen uten en eneste overbevisende modernisering av Ibsens tekster.

Av: Elisabeth Leinslie

”Byggmester Solness”

Av Henrik Ibsen

Regi: Runar Hodne

Med: Per Egil Aske, Liv Bernhoft Osa, Svein Scharffenberg, Thorbjørn Harr, Ulrikke Hansen Døvigen, Henriette Steenstrup

Nationalteatret åpnet årets Ibsenfestival med fire egenproduksjoner. Fire forestillinger som speiler et ønske om å omgjøre Ibsens klassiske dramaer til moderne teater. Hovedgrepene til alle de fire regissørene er en merkbar bearbeiding av teksten og modernisering av språket. De baserer seg også alle på et nedtonet realistisk spill og stilistisk-symbolsk scenografi. Disse forsøkene på å aktualisere vår store dramatiker viser tydelig hvor lenge siden det er stykkene ble skrevet. For grepene regissørene har gjort er ikke nok. Selv om Ibsens temaer ofte virker aktuelle i dag, er situasjonene og karakterenes resonnementer gammelmodige og har liten sprengkraft for dagens publikum i Norge. Nei, Ibsens tekster trenger mer motstand i teatrets iscenesettelser enn det vi har sett denne helgen.

Byggmester Solness

Regissør Runar Hodne var sistemann ut på Nationalteatret denne helgen, med sin versjon av ”Byggmester Solness”. Allerede i første scene settes stemningen – en dyster undergangs atmosfære fyller rommet. Oppbruddsstemningen på Byggmesterens kontor ligger utenpå i tykke lag. Noe som forsterkes ytterligere gjennom Solness’ (Aske) åpenlyse og kroniske fascinasjon for unge kvinner. En fascinasjon som er mer fylt med destruktivitet og undertrykkelse enn glede og spenning. Det er som om han straffer seg selv, fordi han har sviktet sin kone og satt livslykken over spill.

Skamfølelse og dårlig samvittighet nager Askes Byggmester. Han driver hvileløst omkring. Ingenting i livet synes å kunne gi han ro – selv ikke vakre unge kvinner. Aske har et godt grep om denne forretningsmannens psykologiske prosesser. Han gir Solness en dobbelbunn som både kynisk, sleskete og barnlig sårbar. Forsvaret han har bygget opp mot verden bryter derimot sammen når en uredd Hilde Wangel (Steenstrup) entrer hans liv midt i

første akt. Hun konfronterer han med fortidens spøkelser og livet han lever i dag. Herfra går det bare en vei med byggmesteren – nedover. Veien mot avgrunnen spilles med sikkerhet, og her får Aske god hjelp fra sine hovedmedspillere Liv Bernhoft Osa (Aline Solness) og Henriette Steenstrup.

Scenerommet er svart. Gulvet er av tre. Og opp fra gulvet reiser en mengde flyttbare glassflater seg. Glassene er dekorert med tegninger av hus – arkitekttegninger og tegninger av urbant landskap. De flyttes mellom hver akt og skaper med det nye rom. Scenografigrepet er interessant og har masse potensial – men blir ikke utnyttet i tilstrekkelig grad. Bare tidvis ser vi tegn på oppfinnsomhet og presise visuelle kommentarer; som når Aline kaster opp og det renner rosa spy nedover glasset, og når Hilde og Ragnar (Harr) dytter veggene så husene og menneskene som speiles i dem dirrer.

Det kan, som sagt, synes umulig å modernisere Ibsen anno 2006. Hodne er med sin nærlesning av foretningsmannens psykologi på god vei mot vår tid, men ennå spøker gammelmodigheten i kulissene.